

2. Poplatku prosty jsou rukojemské listiny ve věcech trestních a berních, dále rukojemství směnečné (p. s. 102 lit. *c) d) n)* popl. z.).

3. Utvrzení práva (tedy i rukojemství) nepodléhá dle p. s. 84 popl. z. jen tehdy zvláštnímu poplatku, dáno-li toto utvrzení práva některým z hlavních kontrahentů (rozh. nejv. s. ze dne 2. listopadu 1876 č. 2).

4. Dle p. s. 84 popl. z. lze pokládati za prosté poplatků toliko takové utvrzení práva poskytnuté v listině o hlavním jednání, které vymíněno bylo k zajištění hlavního jednání poplatku podléhajícího (rozh. min. fin. ze dne 6. ledna 1868 č. 41.370).

5. Přistoupí-li k dlužnému závazku kdosi třetí jakožto spoludlužník, nutno zapraviti poplatek jako při smlouvě rukojemské (rozh. ze dne 19. března 1878 č. 234 a ze dne 21. března 1882 č. 1347).

6. Rukojemské listiny, které pořizují se pro obchodníky a povozníky dle §§ 134, 137 a 140 ř. cel. a monop., jsou bezpodmínečně prosty poplatků (rozh. min. fin. ze dne 20. května 1851 č. 13.026).

7. Zaručení za kontrahenta, kterýž není povinen odebrati určité množství, podléhá jen pevnému poplatku (rozh. ze dne 3. března 1877 č. 49).

Rukojemství směnečné.

I. P o j e m.

Rukojmím směnečným (per aval) jest ten, kdo se za směnečného dlužníka spolu zaváže na směnce; může tudíž rukojmí směnečný zavázati se za každého dlužníka směnečného, tedy za akceptanta (příjemce), vydatele nebo indossanta. I lze pak na rukojmím po přísném právu směnečném vymáhati splacení nebo splnění jinakého směnečného závazku avšak jen s tou podmínkou, že spolu podepíše směnku (čl. 81 sm. ř.).

II. D r u h y.

Rukojemství směnečné může býti vlastní nebo nevlastní.

1. Vlastní rukojemství směnečné neboli rukojemství spočívající jediné na právu směnečném zakládá se:

a) tím, že rukojmí (per aval) spolupodepíše směnku pod jménem trassantovým a výslovně poznamená, že podepsaný poskytuje rukojemství za příjemce směnky. Výraz »aval« odvozen jest z vlašského »a valle« = pod, dole, jelikož totiž rukojmí má se podepsati svým jménem pod jménem toho, za koho se zaručuje. I sluší slovo »aval« pokládati za zvláštní označení rukojemství uskutečňujícího se spolu podpisem směnky;

b) tím, že rukojmí směnku spoluprijme;

c) indossací.

V obou těchto případech nepřipojuje se nijaká poznámka. Směnečnoprávní následky jsou však ve všech třech případech v podstatě tytéž, jelikož každý — ať se podepíše jako rukojmí směnečný nebo i bez označení toho — ručí dle práva směnečného t. j. solidárně. Rukojemství ad *a)* vylíčené vyskytuje se v obchodu směnečném po řídku; daleko častěji přistupuje třetí osoba k závazku dlužníka směnečného v té formě, že spoluprijme směnku nebo ji jako indossant dále vydá. Rukojmí směnečný jest dle čl. 81 sm. ř. přímým spoludlužníkem; zaplatí-li však směnku, nemá směnečnoprávního regresu (postihu) za ostatními osobami vedle čl. 81 sm. ř. zavázanými. Dlužno tudíž žalobu o směnečný postih, kterou podává rukojmí směnku zaplativší, a limine zamítnouti (rozh. ze dne 31. října 1882, »Centralblatt für jur. Praxis« č. 395).

2. Nevlastním směnečným rukojmím jest ten, kdo mimo směnku buďto ústně nebo ve zvláštní listině anebo třeba sice i na směnce přijímá závazek rukojemský, avšak výslovně prohlašuje, že nechce býti práv vedle práva směnečného. Řád směnečný (v čl. 81) zavazuje toliko vlastního směnečného rukojmího dle práva směnečného, odkudž plyne, že nevlastní rukojmí směnečný ručiti má pouze obecnoprávně. Vlastní rukojmí směnečný právo jest solidárně, nevlastní rukojmí toliko podpůrně. Vlastní rukojmí směnečný zavázán jest pravidlem všechněm osobám, kterým přísluší směnečný nárok za dlužníkem, za kterého se zaručil. Nevlastní rukojmí směnečný právo jest obyčejně jen tomu, v jehož prospěch rukojemství bylo dáno. Vlastní rukojemství směnečné mohou na se vzíti jedině osoby k směnkám způsobilé, naproti tomu přístupno jest nevlastní rukojemství směnečné i osobám nezpůsobilým k směnkám, jen když mají způsobilost zavázati se vedle práva obecného. Avšak i nevlastnímu rukojmímu, který zaplatil, musí být stejně jako vlastnímu rukojmímu vydána za náhradu útrat směnka a protest pro neplacení. Oprávněnost toho zakládá se nejen v právu směnečném, nýbrž jest důsledným a právním účinkem placení (§§ 1423, 1426 o. o. z.).

Rukopisy (Srovnání rukopisů).

Srovnání rukopisů (*comparatio litterarum*) je průvodem v řízení soudním, jím má býti popřená pravost listiny prokázána.

I. Právo občanské.

A. Uvádíme též předpisy, jež platily ve starém řízení soudním, poněvadž ještě dlouho to bude trvati, než budou všechny spory ukončeny, jež dle přechodných ustanovení k novému řádu soudnímu dle starého práva projednati a rozhodnouti sluší.

1. Řízení řádné. Odvolá-li se strana, chtějíc dokázati popřenou pravost listiny, k srovnání rukopisů, předlož ihned a při jednání ve věci hlavní spisy neb písemnosti, s nimiž má býti sporná listina srovnána. Nalézají-li se však spisy ku srovnání vhodné u úřadu veřejného, stačí poukázání na to se žádostí, by soudce listiny ty k srovnání písma opatřil (dv. dek. z 2. prosince 1825 č. 2150). Též lze užiti k srovnání písma listin odpůrcem probantovým předložených (rozh. z 27. března 1866 č. 2106 sb. 2429). Ač návrh na srovnání rukopisů musí býti učiněn podobně jako při ostatních průvodech v řízení samém, přece nemusí býti napřed nabídnut, jak z § 133 o. ř. s. vyplývá, lze návrh takový i po popření pravosti v čas učiniti. O provádění srovnání písma podrobných předpisů nemáme. Zákon nikde nepředpisuje, že by bylo třeba k srovnání rukopisů přibrati znalce; soudce může sám srovnání předsevzít; dle ustálené praxe stalo se přibrání znalců pravidlem. Byl-li připuštěn důkaz znalecký, buďtež zachovány obvyklé předpisy (§ 187—202 o. ř. s.). Jaké víry zasluhuje srovnání rukopisů, uváží soud dle povahy okolností volně a sice i tehda, když vyslechl znalce. Tak na př. může soudce uznati, že listina je nepravou, třeba se znalci vyslovili, že je pravou, jsou-li zde okolnosti tak konkludentní, že ve své souvislosti tvoří takový důkaz indiciemi, který se pokládá dle požadavků spravedlnosti a dle pravidel praxe za plný zákonný průvod (rozh. ze dne 12. července 1854 sb. 28). Rovněž může soudce uznati na přísahu o pravosti, ač znalci prohlásili, že listina je nepravou (rozh. ze dne 3. července 1874, ze dne 16. listopadu 1882 sb. č. 5414, 9185). Naproti tomu lze listinu pokládati za pravou pouze na